

MAIG 2022

**INFORME ESTAT DE
L'ASSOCIACIONISME JUVENIL**

**DISTRICTE DE
SANT ANDREU**

INTRODUCCIÓ

Els informes de l'Estat de l'Associacionisme Juvenil del CRAJ i del CJB són una eina de treball, politització i visibilitat de **les circumstàncies, demandes i necessitats de l'associacionisme juvenil de base comunitària** a la ciutat de Barcelona.

Entenem associacions juvenils de base comunitària com a joves que s'organitzen voluntàriament amb una finalitat d'implicació col·lectiva a l'entorn i de transformació dels barris. Col·lectius sempre liderats i gestionats per persones joves.

Per nosaltres és important assegurar que l'associacionisme juvenil de base comunitària **pugui desenvolupar els seus projectes en tant que motors de cohesió social** i implicació comunitària en el seu entorn més proper i **garantir el dinamisme, continuïtat i creació de teixit associatiu al territori**.

Aquests informes es duen a terme amb la col·laboració d'aquells col·lectius que, complint els criteris anteriors, es disposen a participar dels espais de trobada que ofereixen el CRAJ i el CJB. En aquests espais, els col·lectius poden exposar com perceben l'estat de l'associacionisme juvenil al territori en relació amb 3 eixos; **espais dignes, espai públic i comunitat**.

Hem escollit aquests eixos després de detectar necessitats comunes de l'associacionisme juvenil de base comunitària a tota la ciutat de Barcelona que necessiten ser abordades seguint la idiosincràsia de cada barri i districte.

Els 3 eixos:

Espais dignes

Espai públic

Comunitat

COM ESTAN LES JOVES DEL DISTRICTE

Demografia

14,97%

de la població del districte són joves de 15 a 29 anys.

Interculturalitat i arrelament

25,02%

de joves de 15 a 29 anys tenen nacionalitat estrangera. ²

Educació

27,5%

Estudis universitaris ³

63,0%

Estudis postobligatoris ³

* 40,7% d'alumnat d'ESO i el 23,5% d'alumnat de Batxillerat estudia en centres públics. Al conjunt de Barcelona són el 36,7% i el 36,4% respectivament. ⁴

Treball

Salari mitjà joves de 16 a 24 anys. ⁵

9.707,6€

Salari mitjà joves de 25 a 29 anys. ⁵

20.540,5€

Habitatge i emancipació

761,5€

preu registrat mitjà dels habitatges de lloguer

* Al conjunt de la ciutat 913,7€. ⁶

Renda mitjana del territori

17,387€

renda familiar disponible anual per càpita

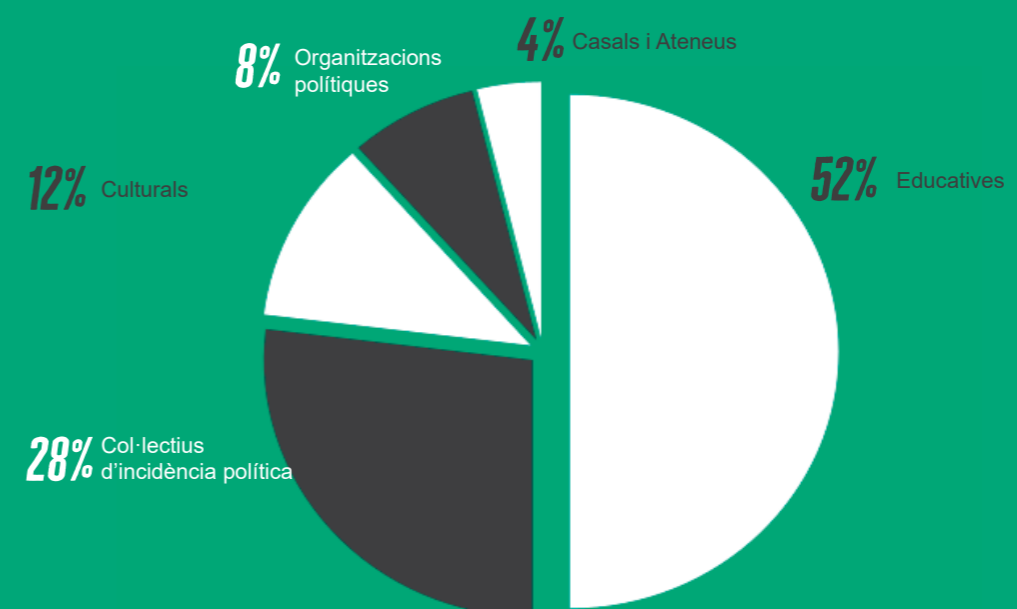
* És un 17,20% inferior que la mitjana de Barcelona. ⁷

¹ Dades padró municipal, gener 2021
² Dades padró municipal, gener 2021
³ Dades padró municipal, gener 2021

⁴ Consorci d'Educació, Memòria 2018-19, són les dades més actualitzades.
⁵ Dades OMD, Departament d'Estadística i Difusió de Dades, a partir de l'exploració de la MCVL, 2018
⁶ Generalitat de Catalunya, Secretaria de l'Agenda Urbana i Territori, 2n trimestre 2021
⁷ Atlas de distribución de renta de los hogares. Instituto Nacional de Estadística, 2018

COM PARTICIPEN LES JOVES DEL DISTRICTE?

Al districte de Sant Andreu hi ha un total de 34 entitats juvenils, de les quals 23 són associacions juvenils autogestionades i de base comunitària. En el següent gràfic es mostren les tipologies d'aquestes 23 associacions juvenils, ja que és amb les que es busca treballar des de l'Àrea de Territori:

COM ESTAN LES ORGANITZACIONS JUVENILS DEL DISTRICTE?

Temàtica

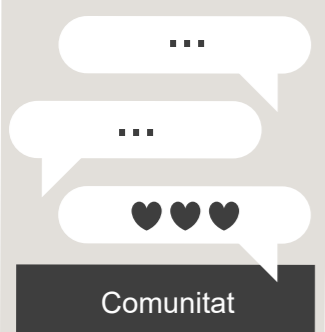
Indicadors

Espai digne

Espai públic

Comunitat

1	Gestió de l'espai en relació amb el desenvolupament del projecte
2	Condicions de l'espai
3	Estabilitat/continuitat de l'espai
4	Ús de l'espai públic en activitats ordinàries
5	Tramitació de permisos per esdeveniments extraordinaris a la via pública conforme la normativa
6	Obtenció de materials per esdeveniments extraordinaris a la via pública
7	Horaris dels esdeveniments extraordinaris a la via pública
8	Localització dels esdeveniments extraordinaris a la via pública
9	Relació amb el veïnat
10	Relació amb altres entitats del territori i espais comunitaris
11	Participació de l'entitat en espais promoguts des de districte

	Maletas Viejas	Vaya Tela Trinitat	Esplai La Tortuga	Esplai La Sagrera	AEIG Gregal	AEIG Flor de Neu	AEIG Sant Pius Xè
1	Red	Yellow	Red	Yellow	Green	Green	Green
2	Grey	Yellow	Grey	Green	Yellow	Yellow	Yellow
3	Grey	Green	Grey	Green	Green	Yellow	Green
4	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Green	Green	Yellow
5	Yellow	Yellow	Green	Grey	Yellow	Green	Grey
6	Grey	Grey	Grey	Grey	Green	Grey	Grey
7	Grey	Grey	Grey	Grey	Green	Grey	Grey
8	Grey	Grey	Grey	Grey	Green	Grey	Grey
9	Grey	Grey	Grey	Grey	Green	Grey	Yellow
10	Yellow	Yellow	Green	Green	Green	Green	Grey
11	Yellow	Green	Yellow	Grey	Red	Yellow	Grey

Llegenda

- 1 ■ L'entitat compta amb l'espai adient per al seu projecte
 - L'espai limita el desenvolupament del projecte de l'entitat
 - L'entitat no compta amb l'espai adient per desenvolupar el projecte
 - 2 ■ Les condicions físiques són adequades
 - Les condicions físiques limiten el correcte desenvolupament de l'entitat (dimensions inadequades, desperfectes, el tipus d'espai no respon a la finalitat del projecte)
 - Les condicions físiques són inadequades (grans desperfectes o impossibilitat de desenvolupar-hi activitat)
 - 3 ■ Seguretat de continuïtat (per 2 o més anys)
 - Incertesa (menys de 2 anys, conveni verbal o inexistència de conveni)
 - Pèrdua imminent de l'espai
 - 4 ■ L'espai públic permet desenvolupar el projecte
 - L'espai públic limita el desenvolupament del projecte
 - L'espai públic o l'ús d'aquest per altres agents no permet desenvolupar el projecte
 - 5 ■ S'han obtingut més del 50% dels permisos sol·licitats
 - S'han obtingut menys del 50% dels permisos sol·licitats
 - No s'han obtingut els permisos sol·licitats
 - 6 ■ S'han facilitat els materials requerit i s'han ofert alternatives en els materials que no pot proveir districte en més del 50% d'activitats extraordinàries organitzades
 - S'han facilitat els materials requerit i s'han ofert alternatives en els materials que no pot proveir districte en menys del 50% d'activitats extraordinàries organitzades
 - No s'han facilitat els materials requerits ni s'han ofert alternatives en els materials que no pot oferir districte
 - 7 ■ S'ha concedit o consensuat l'horari entre entitat i districte en més del 50% de les activitats extraordinàries realitzades
 - S'ha concedit o consensuat l'horari entre entitat i districte en menys del 50% de les activitats extraordinàries realitzades
 - No s'ha concedit o consensuat l'horari entre entitat i districte
 - 8 ■ S'ha concedit o consensuat la localització entre entitat i districte en més del 50% de les activitats extraordinàries realitzades
 - S'ha concedit o consensuat la localització entre entitat i districte en menys del 50% de les activitats realitzades
 - No s'ha concedit o consensuat la localització entre entitat i districte
 - 9 ■ L'entitat desenvolupa el projecte amb una bona relació amb el veïnat.
 - L'entitat desenvolupa el projecte malgrat algunes tensions amb el veïnat.
 - L'entitat desenvolupa el projecte amb dificultats per l'existència d'un conflicte manifest amb el veïnat.
 - 10 ■ La relació amb les altres entitats permet que es faciliti una coordinació entre entitats quan es necessita o l'entitat participa activament d'una xarxa comunitària
 - La relació amb altres entitats dificulta poder articular una xarxa comunitària o coordinacions entre entitats
 - La relació amb altres entitats no permet articular una xarxa comunitària o coordinacions entre entitats
 - 11 ■ L'entitat està assabentada dels diferents espais de participació ciutadana existents i hi participa
 - L'entitat està assabentada dels diferents espais de participació ciutadana existents, però no hi participa
 - L'entitat no està assabentada dels diferents espais de participació ciutadana existents i, per tant, no hi participa
- L'indicador es manté respecte 2021
 ↗ L'indicador nou o modificat respecte 2021

Des del CJB hem elaborat uns indicadors per valorar si es donen les condicions necessàries per promoure l'associacionisme juvenil des d'una perspectiva comunitària. Aquest semàfor plasma la situació en la que es troben les diferents entitats o plataformes en relació a aquests indicadors.

QUÈ DEMANEN LES ORGANITZACIONS JUVENILS?

1. Facilitat l'accés a espais a les entitats juvenils de Trinitat Vella

Al barri de la Trinitat Vella estan sorgint noves associacions en un barri que ja es caracteritza per tenir molt dinamisme associatiu. Aquesta és una important riquesa per generar projectes comunitaris, però les noves associacions noten com és difícil introduir-se en les dinàmiques de l'associacionisme ja establert. Concretament, les entitats juvenils del barri no disposen d'espais propis on poder desenvolupar els seus projectes juvenils i comunitaris, fet que els hi dificulta la seva tasca i el seu reconeixement al barri.

Van participar en el procés participatiu per definir els usos del nou equipament Porta Trinitat que semblava que seria un hotel d'entitat, però al final ha esdevingut el Centre de Vida Comunitària de Trinitat Vella i segueix sense donar resposta a les seves necessitats. Denuncien que no s'hagin tingut en compte les seves aportacions en la definició del nou equipament. Demanen que se les tingui en compte per la definició del nou equipament planificat a l'antiga presó.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [PAD+ 2020-2023](#): 1.5.6. Pla d'equipaments juvenils: Revisar el Pla d'equipaments juvenils de Sant Andreu, amb la col·laboració del moviment associatiu juvenil. Avaluar el grau de compliment i les propostes per definir les prioritats de futur; 1.5.7. Construir un casal de joves a les Casernes de Sant Andreu: Construir un casal per a joves als terrenys de les Casernes de Sant Andreu. Obrir un procés de participació amb els joves per definir el pla funcional del casal.
- [Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021](#) Donar suport a l'associacionisme juvenil; Dotar d'espais de qualitat les entitats.
- [Pla d'Equipaments i Serveis Juvenils de Barcelona 2018-2028](#): Línia 8- Reconèixer i donar suport a iniciatives i projectes autogestionats juvenils.
- [Mesura de govern per garantir i millorar la incidència de l'associacionisme educatiu de base comunitària a la ciutat](#). Facilitar l'ús dels equipaments municipals; Oferir una resposta eficaç i coordinada que eviti o disminueixi l'impacte negatiu derivat de la pèrdua de local.

2. Habilitar els locals de l'associacionisme educatiu

Hi ha entitats de lleure, com l'AEIG Flor de Neu o l'AEIG Gregal, que es troben en locals deteriorats que necessiten manteniment i reformes. Disposar d'espais en condicions dignes és clau per tal que l'associacionisme educatiu pugui desenvolupar els seus projectes educatius i comunitaris. Demanen que des de districte s'assumeixin aquests arranjaments en cas de locals de titularitat pública o bé, que es faciliti finançament i/o suport en la interlocució amb la propietat en casos de locals de titularitat privada.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021](#) Dotar d'espais de qualitat les entitats.
- [Mesura de govern per garantir i millorar la incidència de l'associacionisme educatiu de base comunitària a la ciutat](#). Adequar i arranjament els locals de titularitat privada per tal que les entitats puguin desenvolupar la seva tasca educativa en condicions òptimes

QUÈ DEMANEN LES ORGANITZACIONS JUVENILS?

3. Dissenyar i millorar el manteniment de l'espai públic

Des de l'associacionisme juvenil de Trinitat Vella exposen que sovint diverses zones de l'espai públic estan malmeses i poc cuidades. Per exemple, des de l'Esplai La Tortuga es troben que no és segur i còmode per estar i jugar amb els infants en certs llocs del barri, ja que hi ha una falta de fonts i ombra als parcs del barri o bé, aquests estan bruts amb residus perillosos pels infants. Demanen que es millori el manteniment de l'espai públic per tal que sigui un espai acollidor, còmode i segur on trobar-se, a la vegada que es dissenyi l'espai facilitant punts de trobada i responen a les diferents necessitats de les persones i col·lectius.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [PAD+ 2020-2023](#): 3.1.2. Millorar la gestió del servei de neteja i recollida d'escombraries; 3.1.3. Pla de millora integral i de manteniment de l'espai públic: Actuacions de millora integral i d'adequació de l'espai públic. 3.2.1. Ampliar les zones de verd i millorar el manteniment de les existents.
- [Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021](#) Facilitar i legitimar l'ús de l'espai públic per part dels i les joves; Fomentar el codisseny i la cogestió d'espais i equipaments públics amb la participació dels joves.

4. Donar suport als projectes juvenils autogestionats i establir-hi canals de comunicació regulars

Les entitats juvenils sovint es troben amb dificultats i entrebancs per desenvolupar els seus projectes en el seu dia a dia. A l'hora de gestionar-los, troben a faltar més suport per part de l'Administració en la cerca de solucions i la facilitació de la informació i recursos. Demanen establir canals de comunicació més regulars i accessibles i rebre suport per abordar les diverses problemàtiques.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [PAD+ 2020-2023](#): 1.5.1. Promocionar i facilitar l'autoorganització juvenil en la programació d'activitats: Desenvolupar una línia de suport a les activitats organitzades pels joves que doni resposta a les seves inquietuds i demandes; 4.3.2. Programa de suport a la participació i l'associacionisme als barris: Donar suport al teixit associatiu perquè pugui afrontar els seus reptes i necessitats de futur en matèria de comunicació, enfortiment de les estructures, etcètera. Definir un programa específic de suport per a les entitats que vulguin desenvolupar programes de gestió civico comunitària d'equipaments. Promoure el treball en xarxa i el coneixement mutu i les sinergies entre les entitats.
- [Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021](#): Donar suport a l'associacionisme juvenil;

5. Donar suport a la inclusió dels infants amb diversitat funcional a les entitats de lleure

Les entitats de lleure educatiu tenen demanda d'infants amb necessitats educatives específiques, a les quals no poden donar resposta. Per exemple, l'Esplai La Tortuga tenen una gran demanda d'aquests infants, però no tenen prou recursos per donar-hi resposta. A l'estiu els hi donen 7 monitores de suport, però durant l'any no disposen de cap suport. Des de l'associacionisme educatiu demanen que es facilitin recursos (monitoratge, finançament, formació...) des de districte per tal de poder donar resposta a les necessitats d'aquests infants i donar-los cabuda dins de les entitats per tal d'esdevenir espais més inclusius amb els infants amb diversitat funcional.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [PAD+ 2020-2023](#): 1.2.3. Pla de suport a les persones amb diversitat funcional: Estratègia per desenvolupar, en col·laboració amb el teixit associatiu i amb la Taula per a Persones amb Discapacitat, un programa multidisciplinari d'activitats (que inclogui cultura, lleure i esport, entre altres) adreçades a persones amb diversitat funcional, amb l'objectiu d'impulsar projectes que ajudin a garantir-ne l'autonomia personal; 1.3.15. Plans educatius integrals als barris de l'Eix Besòs Augmentar els recursos directes i indirectes destinats als barris del Bon Pastor, la Trinitat Vella i Baró de Viver –que es consideren d'atenció preferent– per garantir l'atenció a la diversitat com un dels pilars de l'oferta educativa, i també promoure una educació inclusiva i desenvolupar projectes educatius innovadors;
- [Mesura de govern per garantir i millorar la incidència de l'associacionisme educatiu de base comunitària a la ciutat](#): Afavorir la participació d'infants i adolescents amb diversitat funcional a les activitats organitzades de l'associacionisme educatiu.

QUÈ DEMANAVEN LES ORGANITZACIONS JUVENILS EL 2021?

1. **Garantir que l'associacionisme educatiu pugui desenvolupar els seus projectes**
2. **Dissenyar un espai públic per al veïnat i l'associacionisme**
3. **Donar suport als projectes i propostes juvenils a Baró de Viver**
4. **Facilitar l'accés a espais a les noves entitats de Trinitat Vella**
5. **Sensibilitzar a la ciutadania de la tasca social del lleure educatiu**

QUINS COMPROMISOS VA ADQUIRIR REGIDORIA I EN QUIN ESTAT ES TROBEN?

Acompanyament per quan esplais i caus necessitin acollir-se a equipaments municipals o escoles.

Explorar obrir el camp de futbol de Baró de Viver per a l'ús de joves.

Donar cabuda a les noves entitats de Trinitat Vella que necessiten espai.

Treballar conjuntament per detectar necessitats concretes de les entitats i veure com treballar-ho.

- No s'han realitzat accions
- S'ha començat a treballar
- S'ha complert el compromís

QUINA ÉS L'APOSTA DEL CJB?

Al CJB, i en concret a l'àmbit de Territori, treballem en la detecció de les necessitats de l'associacionisme juvenil de cada districte de la ciutat. Aquest apropament a cada barri i districte, ens ha permès elaborar unes demandes que es fan comunes a nivell de ciutat que plasmem a continuació:

*** Donar suport a l'associacionisme juvenil per fer front a l'impacte produït per la covid-19.** La covid-19 i les conseqüents restriccions han tingut fortes conseqüències en l'associacionisme juvenil, el qual s'ha trobat amb la impossibilitat de dur a terme els seus projectes i amb la debilitació de la seva base social. Des del CJB reivindicem que cal reconèixer i posar en valor la tasca comunitària que desenvolupen les entitats en els seus barris amb mesures tangibles des de l'Administració que facilitin i enforteixin la seva tasca.

1 Enfortir el teixit associatiu dels barris, posant al centre a les persones que l'habiten i construint una ciutat des de la comunitat. Per això, són primordials polítiques que no desplacin dels barris a l'associacionisme juvenil, ja que la pressió turística i immobiliària i els processos de gentrificació generen dificultats en l'ús d'espai públic per part de les persones joves i les organitzacions juvenils.

2 Reconèixer i donar suport a iniciatives i projectes juvenils autogestionats amb una identitat i autonomia pròpies que inclouen una forta dimensió educativa i comunitària. Per tant, considerem que districte té la responsabilitat d'implicar a les persones joves en els processos de gestió d'equipaments juvenils si vol assolir una participació alta en la implicació de persones joves en processos que repercuten directament en l'entorn.

3 Reformular els processos participatius i els espais de participació tenint en compte la participació juvenil: repensar els espais de participació municipals i de districtes per tal d'engrescar a les organitzacions juvenils a participar i a entendre aquests processos com a útils, efectius, transparents i que responen a les voluntats i necessitats de l'associacionisme.

4 Oferir espais on l'associacionisme pugui desenvolupar les seves activitats en condicions adequades, organitzar-se autònomament i, si existeix necessitat i demanda, poder optar-ne a la gestió completa.

5 Facilitar el desenvolupament d'activitats extraordinàries amb vocació pública a l'espai públic: proporcionar recursos, acompanyament en la gestió dels permisos, promoure localitzacions centrals i horaris que responguin a les necessitats de les organitzacions respectant les necessitats del veïnat.

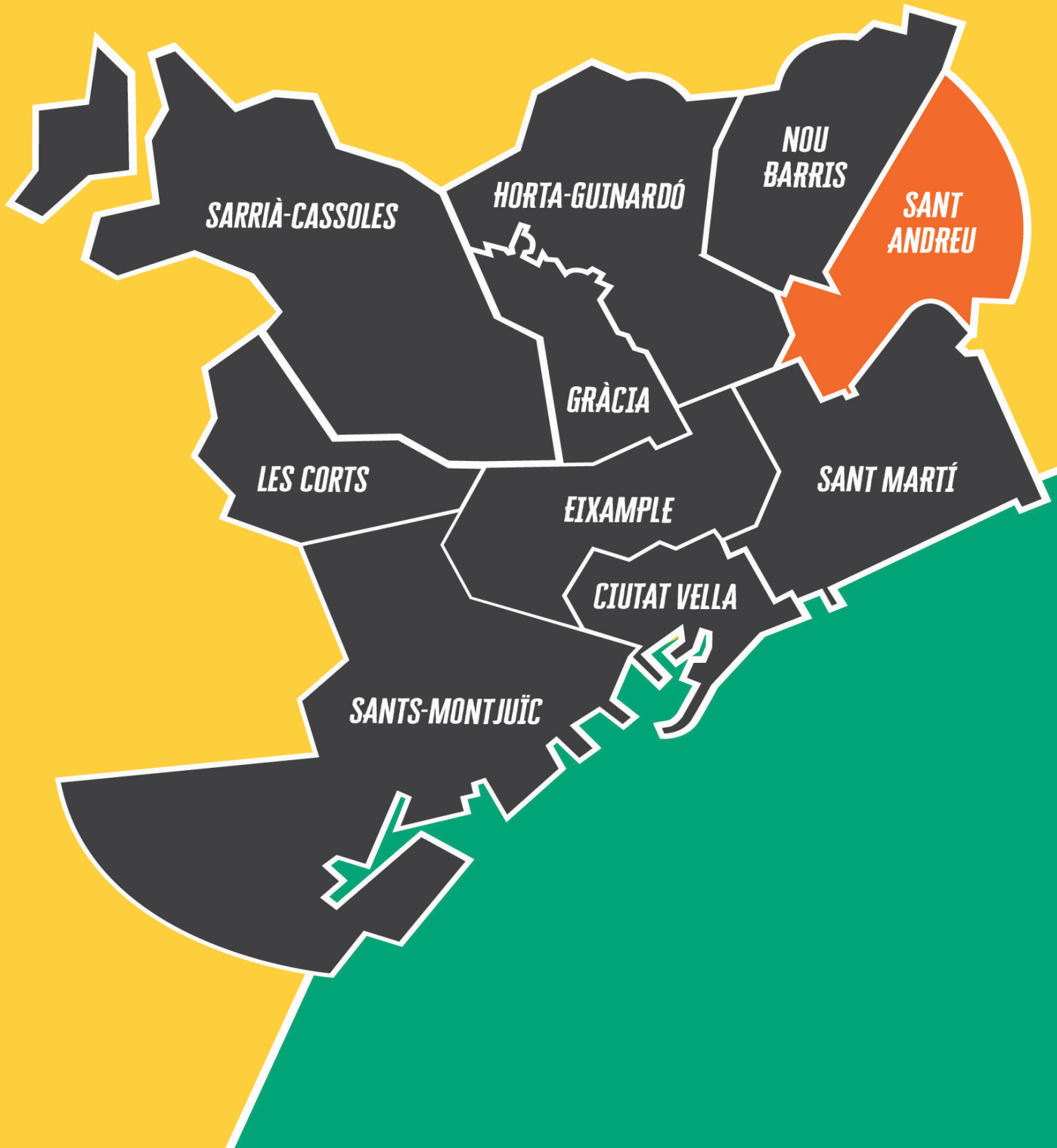
6 Treballar els efectes de la intergeneracionalitat en les relacions entre l'associacionisme juvenil i districte, ja que sovint es reproduïxen lògiques adultcentristes en aquestes pràctiques. Per això, creiem important generar espais de formació i presa de consciència sobre l'adultcentrisme per tal de transformar les relacions intergeneracionals cap a relacions més horitzontals i igualitàries. Orientar les polítiques públiques de joventut a tota la franja d'aquesta, entenent que els interessos i necessitats varien al llarg de la franja i fent especial èmfasi en les persones joves de 25 a 30 anys, sovint poc prioritzades.

7 Garantir l'emancipació de les persones joves als seus barris. És primordial poder garantir que les joves dels barris puguin permetre's emancipar-se al propi barri. El desplaçament de les joves a altres barris també té un efecte directe en les dificultats de consolidació de l'associacionisme juvenil i no juvenil.

8 Orientar les polítiques públiques de joventut a tota la franja d'aquesta, entenent que els interessos i necessitats varien al llarg de la franja i fent especial èmfasi en les persones joves de 25 a 30 anys, sovint poc prioritzades.

Elaborat pel Consell de Joventut de Barcelona (CJB) i el Centre de Recursos per Associacions Juvenils (CRAJ), amb la participació de: Maletas Viejas, Vaya Tela Trinitat, els esplais La Tortuga i La Sagrera i els AEIG Gregal, Flor de Neu i Sant Puis Xè.

MAPA DELS DISTRICTES DE BARCELONA

Coordina:

Col·laboren:

Elaborat pel Consell de Joventut de Barcelona (CJB) i el Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils (CRAJ), en col·laboració amb: Maletas Viejas, Vaya Tela Trinitat, els espais La Tortuga i La Sagrera i els AEIG Gregal, Flor de Neu i Sant Puis Xè.